



Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 2. Socrus Simonis. Fuerit licet D. Petrus vxoratus, nostris tamen sacerdotibus, ob sacrificii, quod offerunt, puritatem, vxoratos esse non permittitur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52962](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52962)

In hoc monte dilectum sibi dilecta contem-
platur, qui licet non fuerit Libani, non illo ta-
men minus refulsit, non minus candidus, non
minus splendoribus cœlestibus illustris, ex tan-
ti Domini præsentia, qui candor est lucis æter-
næ, & sine macula speculum. Illum attende ut
fontem diuinum, qui riuos aquarum diuinæ sca-
turit sapientiæ perfectæ quod per vatem promi-
serat illud implens: *Aperiam in supinis collibus
flumina.* Inde aquarum cœpit fluere riuus ines-
cabilium, cum hic os suum aperuerit, & eorum-
dem cœperit gurgites ebullire. Riuus hic de
duobus oritur fontibus, vno sapientiæ scilicet
diuinæ & increatæ, alio verò creatæ in anima
sua, quæ ipsam infinitis excedat Cherubinorum
sapientiâ, qui ex hoc nomen sortiuntur, quod
scientiâ plenî censeantur.

O quis hoc in monte fons scaturit, pleniori
gurgite, quàm ille paradisi: hic enim ad qua-
tuor solummodo regionis partes aquas diffun-
debat largissimas, hic autem ad omnes: hic na-
que Dominus residens os suum aperuit diui-
num, cœpique aquas effundere in ea nunquam
visas regione: beatitudinis enim erant aquæ
quas in mundo nullus hactenus intellexerat, il-
las dispersit pauperibus spiritu, mansuetis, lu-
gentibus, eluculentibus & sumentibus iustitiam
&c. Inde descendit, & descendente per decliua
montis flumine, ad pedes eius sistit impetum, &
quasi stagnum composuit, si namque in mon-
tis supercilio fons videbatur hic puteum esse di-
xerit: vide & propriè *Fons & puteus* appella-
tur.

O cœleste mysterium, quod nobis diuinus ex-
ponit Euangelista, dum ait: Christum de monte
descendisse, ad cuius substitit radice: hic vel-
ut in stagno copiosas doctrinæ ac salutis effu-
dit aquas: *Descendem de monte stetit in loco cam-
pestri.* Sicque se res habuit (inquit D. Ambrosi-
us), nec dissenit D. Augustinus: ut Christus in montis
vertice prædicaret Apostolis, vnde fuit ea con-
cilio sublimior: ad radicem eius, turbis prædi-
cavit minus perfectis & eruditis, vnde nec ser-
mo profundior. Hic fons ille substitit, velut in
stagno ac puteo, hic doctrinæ cœlestis & salutis
fluenta effudit abundantius, quotquot enim ac-
cedebant infirmi, solo viuisco suo contactu sa-
nabantur omnes: Quocirca: *Omni turba querebat
eum tangere: quia virtus de illo exibat & sanabat
omnes.* En tibi fons, en puteus, ac non aquarum
stagnantibus, sed cuius erant aquæ viuæ, adeoque
copiosæ, ut per omnes defluerent hortos, omnes

que viuificarent: ut enim descendis, occurrat fe-
prolo, quem ab immunditia purificauit. Hinc
Capharnaum versus proficiscitur, ad cuius
introitum, domum Centurionis cœlestis aqua
verbi irrigauit, salutemque famulo iam spiritum
ageni restituit. Inde fons ad principis Synago-
gæ domum defluit in qua plantæ omnes emar-
cuerant, præ nimia tristitia, ex immatura mor-
ter, arboris pulcherrimæ filie nempe principis,
illique vitam reparando, domum totam velut
Aprilî tempore vernans pratum floribus resper-
sit exultationis. Ex hoc loco fons ad Synago-
gam cursum suum deflexit, hic pleno gurgite
doctrinæ effudit riuulos, hominem dæmonis er-
ripuit potestate, idque tam præclaris circum-
stantijs, ut hortus ille bonorum spe cœlestium
totus reuiuifceret. Tandem in domum dimanat
Petri, arborem hic offendit grandævam quæ fe-
bris ardore nimio æstuans exarscebat, locrum
scilicet eiusdem Apostoli febricitantem quæ a-
quâ vitæ respersâ in tantam conualuit salutem,
quantam nunquam se habuisse lætabatur. Nec
hic fons destitit, ac innumeris accurrentibus in-
firmis, illi manus imponebat salutiferas, & fon-
tis instar omnia profuse irrigans, nunc ad il-
lum, modò ad alium: *Singulis manus imponens sa-
nabat omnes.* Optimè dicere licet D. Petro ad
hujus fontis encomium: *Qui pertransiit benefa-
ciendo & sanando omnes.* In tanta salutis aqua-
rum vbertate, faxit Deus, ut ad animam ius-
tam vel vna depluat gutta, & si ex nobis
non sit defectus, integri profluent aquarum
torrentes, illos enim Ilias addidit Euan-
gelicus, eis qui se fruendis illis debite prepara-
rent: *Haurietis aquas in gaudio de fontibus Sal. Is. c. 12. i-
uatoris.* Huius igitur dauis fontis profuuium
attendamus.

§. 2. Socrus Simonis. Fuerit licet D. Petrus
exoratus, nostris tamen sacerdotibus, ob sa-
crificij, quod offerunt, puritatem, exoratos
esse non permittitur.

Egressus Iesus de Synagoga introiit in do-
mum Simonis: socrus autem Simonis teneba-
tur magnis febribus. Statim in huius hi-
storiz principio (monet D. Hieron.) mireris ab
Euangelista suppositum Diuum Petrum fuisse
conugatum: si namque socrum agnoscebat,
vtrique mulierem habebat: *Agnosco Petrum mari-
tum* (inquit Tertullianus) *per socrum: Quid hoc?*
Nonne *nocturne*

Nonne Diius Petrus sacerdos, & Episcopus, imo, & omnium caput Episcoporum? Si hic igitur vxorem duxerit, & cur alij sacerdotes & Episcopi non ducunt vxores? Hac ratione nisi suam euderum hæresim Vigilantius (quem D. Hieronymus potiori iure vocandum censet esse Dormitanium) nec non sacrilegus Iovinianus, voluerunt hi sacerdotes in Dei Ecclesia esse debere coniugatos: estque hæc vna hæresis fundamentalis, melius dixero non fundamentalis, Lutheri, Calvini aliorumque nostri temporis hæreticorum, quorum ore daemon infernalis ad memoriam obliuioni traditas reuocauit ipse blasphemias.

Ep. 35. ad
Riparium
aduersus
Vigilan-
tium.
Lib. 1. con-
tra Iovin.

I.]
Argumē-
ta hære-
ticorum.

Primo namque inferunt: in lege veteri sacerdotibus habebant vxores, filios procreabant, et tuncque illi legis Evangelicæ figura sacerdotum. Non perfecte figura videretur adimpleri, si figuratum figure non responderet. Virginitas manifestum est, & negari non potest, Apostolos primos fuisse & perfectissimos Ecclesiæ Dei sacerdotes, ad quorum perfectionem accessit nemo accedet nemo; & hi omnes ex opinione multorum fuerunt vxorati. D. Ambr. prof. vnicum excipit Ioannem. D. Clemens Alexandr. opinatur D. Petrum, & D. Philippum, nedum vxores duxisse sed & filios genuisse, quod & D. Paulus ad Euangelij prædicationem profectus secum in comitatu duxerit vxorem, in super & cæteri Apostoli: quia e sic illa Pauli verba interpretatur: Numquid non habemus potestatem mulierem sororem circumducendi, sicut & ceteri Apostoli? Omnes Apostoli excepto Ioanne, & Paulo vxores habuerunt, inquit D. Ambr. Apostoli multos vxoratos in Episcopos consecrarunt: & D. Paulus nihil aliud requirit, quam vt ille qui in Episcopum est assumendus sit vnus vxoris vir. Ratione cuius multa congerit Apostolus. Si ergo Apostoli qui perfectionis Ecclesiæ ore moti fuerunt, de quibus D. Paulus: Nos ipsi primitias spiritus habentes. Qui prototypon & perfectiorum Euangelij sacerdotum exemplar præluxerunt, ipsi quoque quos in sacerdotes & Episcopos consecrarunt, erantque de melioribus gregis Ecclesiastici, vxores habuerunt, vt quid tales prohibemus eorum successores? Num hoc fortè illis par est esse sanctiore?

In c. 11. ad
Corinth.
Lib. 3.
Seron.
mid.

I. Cor. 9. 5
D. AMBR.
In c. 11. 2
ad Cor.
Tom. 3.

1. ad Tim.
3. 2.

Ad Rom.
6. 2. 23.

II.
Respon-
sio D.
Hieron.

Hebr. 5. 3

O caput cerebro vacuum, Ioviniane (respondet D. Hier. sô stultos balcerones hæreticos talia effutientes. Quid igitur nullane inter veteris nouæque legis differentia? sacerdotes eo sine instituntur (teste Apostolo) vt offerant dona & sacrificia: Omnis Pontifex ex hominibus

assumptus constituitur in hi, qua sunt ad Deum, vt offerat dona & sacrificia. Quocirca serua proportione quale est sacrificium, talem conueniat esse sacerdotem. Quæ dicitur mihi in lege veteri legis oblati sacrificia? Agnos, oues, capras, arietes, tauros, vitulos &c. Tanto sacerdotes illi lingue rubebant animalium, tantis intestinis, venticulis, adipibus manus eorum replebantur, vt lauiones potius quam sacerdotes esse viderentur: semper inter cacabos, trullas, ollas craticulas versabantur, vt coquos esse iudicares: tantusque erat coquinae numerus venticulorum, quantum nec supremus terra Monarcha possideret: Quomirum si illi qui nihil præter carnes & animalium tractant sanguinem, mulierem in matrimonium receperint? Legem illam nominat Apostolus carnalem, de eius sacerdotio, ac sacerdotibus faciens mentionem, eos dicit constitutos, secundum legem mandatis carnalis: Idem de causa dicit Doctore Angelico in illum locum) quia quidquid illis mandabatur agendum carnem sapiebat, nisi carnem tractabant, carnes circumdabant, mundabant offerant: Explicet hoc nobis D. Chryso. quid est mandati carnalis? Circumcide (inquit) carnem, unge carnem, lava carnem, munda carnem, tonde carnem, alliga carnem nutri carnem, satiare carnem. Er bona versus quoniam: Lac est mel carni, pax carnis, alimentum carnis: Vnde & Apostolus suas iustificationes, appellat Iustitias carnis. Quid hoc miraris, si talibus sacerdotibus, negotia carnis, carnisque matrimonia concedantur? Nihilominus illos stricto Dominus limite continebat (sunt namque sacerdotis matrimonium cum virgine tantum, & semel tantummodo fieri permittit: prout ex professo notat D. Hier. & illo anterior D. Cyprian. b. varijs S. Scripturæ locis idem confirmans) eorumque cum suis vxoribus conuersatio tanta fieri debebat cautione vt quiescentique diuino cultu detinebantur impediti, pluribus diebus ab vxoribus continentes abstinerent. Illis quibus competebar ascendere altaria illa illa litare sacrificia, pauca grana adolere incensi, ad hoc tantum, sub pena capitis præcipiebat Deus, vt mundi à mulieribus pluribus ante diebus his interessent seruirentque ministris. Adde: quicumque ad altare ministraturus accedebat, ex legis mandato, tunica lineam carnem suam constringebat in eius signum continentia, quam pro illius temporis instituto Deus ab illis exigebat.

Verum enim vero hic in noua lege, quale, Nouæ obsecro, contingunt manus sacrificium sacerdotis?

deum
mensura
quali.

D. Can.
serm. de
poenitentia
lib. 1.

5

VII.
Quæ
Christi
fuerit
corp.

197.

VIII.

198.

199.

200.

201.

202.

203.

204.

205.

206.

207.

208.

209.

210.

211.

212.

213.

214.

215.

216.

217.

218.

219.

220.

221.

222.

223.

224.

225.

226.

227.

228.

229.

dotes qualè consecratum, Deoque dedicant? Ip-
sum est verbum æternum, colorum munditia,
lucis æternæ candor, ac diuinæ splendor mai-
estatis, cuius in conspectu, ec ipsi cœlestes Angeli
mundi esse censentur, stellæ solesque, qualis igitur
necesse est sit ille sacerdos hæc manibus sa-
crificia contrahatur, has hostias immolaturus:
Iura igitur sit mens pura cogitatio, quia sacrifi-
cium purum est. Hortant nos D. Chrylost. sint
mundi sacerdotes, sint ab operibus casti carna-
libus, sint corpore sint anima, sint cogitatione,
sint corde ipso sole splendidiore.

Eleganter discuntur D. Pancrea illa Dauidis
vatis vestra, quæ in Christi persona protulit. Pa-
trem tordebat æternum veterum sacrificiorum,
animalium immolationum: quæ nul a prælla-
bant virtute, neque Deo perfectè satis faciant:
voluit ergo sacrificium offerri sibi valoris iusti-
tiam, quo præerita omnia consummaretur:
Illudque fuit filij sui vnigeniti: Verum quia in
seipso, & in diuina sua persona off. tri, sacrificari
& occidi non poterat, vult illi corpus apta-
ri singulare, operaque singulare, in quo possit
immolari. Rationem tibi propono, cur nos tam
assumpserit carnem, factus homo. Hoc porro
corpus quale fuit? Exponit Dauid (interprete
D. Paulo) dum ait: *Hostiam tibi oblationem nolui-
sti, corpus autem aptasti mihi.* Notari dignum est
hoc verbum: *Aptasti*: Sicut enim Regi egressuro
ad celebranda comitia: non expedit ut nudus
egrediat: sed aptatur illi vestimentum data
opera congruum illi quod est acturus, pretio-
sum, honorificum, regali conueniens maestati,
ita quoque, dum Dei filius in mundum descen-
dit, ut Patri in ara crucis offeratur victima salu-
tatis, corpus illi congruum erat aptandum, sua-
que dignum persona: licet enim concedamus
nullam cum Deo creaturam habere posse pro-
portionem: abut tamen in hoc, quod illi præ-
paretur humanitas adeo sancta, pura, munda ut
sanctior, purior, mundiorque non posset inue-
neri, cunctis plena gratia, diuinis referta do-
natis, eo placè modo quò Theologorum sol ex-
plicat.

At qua ratione illi corpus hoc aptatur? quis
illud præparauit? notum est, à Spiritu S. forma-
tum, ab ipso, qui spiritus est mundissimus, puris-
simus, nulla permixtus carne, nulla lædatus
macula: hæc enim de causa dicitur Sanctus, id
est nulla imperfectionis fuligine conspurcatus.
Auctor est omnis puritatis, & ipse eam in om-
nium producit cordibus mirralium. Cordis pon-
tifer: Dauid puritatem: *Cor mundum crea in me*

Deus. Quis modus illam obtinendi? Quis tibi il-
lam infundet? Spiritus S. Spiritum rectum inno-
ua in visceribus meis. Ipse purificat: ipse sac. Crifi-
cat animas. Vbi cœlo præparatur, vbi corpore
hoc adaptat? In visceribus virginis foete pu-
rioris, luna pulchrioris, ipsis sideribus splendi-
dioris. Hoc S. conficitur Ecclesia: *Conceptus est
de Spiritu S. natus ex Maria Virgine.* Et hoc An-
gelus virgini respondit purissimæ quærenti:
Quomodo fiet istud? Spiritus S. superueniet in te. Luc. 1. 35.
Redditur ergo illa, ut cœlum pura & limpida: il-
la namque de causa quâdo se princeps hæc spe-
ctandam obtulit D. Ioa filio Dei grauida in cœ-
lo: muher apparuit, amicta sole, luna sub pedibus
eius, in capite corona stellarum duodecim, ut
subtiliter expendit D. Bernard. Ex eiusdem pu-
rissimo sanguine formauit Spiritus S. corpus
purum, immaculatum. Et hoc ad quid? Quia in
purissima virginis huius vtero sacrificium erat
offerendum. Sicut se res habuit: eo namque
momento, quo Verbum æternum in Sanctissi-
mæ virginis vtero corpus assumpsit humanum,
seipsum æterno dedicauit Patri, mortemque
quam postmodum passus est, acceptauit. Tali
oblationi conuenit, ut qui illam præparat sit ip-
se Spiritus Sanctus & vbi præparatur, virgo sit
ipsis Seraphim purior.

Hoc idem sacrificium vult in Ecclesia, ipsum
sibi Christum offerri, qui in suæ conceptionis
principio, in ipsis virginis visceribus se ipsum
obtulit, & vltimo vitæ suæ termino in altari
crucis: idem ipse in Ecclesia est semper offeren-
dus: quomodo fiet istud? corpus hoc nunc est
immortale, non hominum manibus tractabile.
In eum finem instituit, ut sit qui illud modo
præparet, aptet, riteque disponat, quo possit sacri-
ficari, & hic Sacerdos erit Euangelicus. Ita ut,
sicut ad primum sacrificium, qui corpus hoc ap-
tauit in quo posset verbum æternum offerri, ipse
vice fun-
tuit Spiritus S. qui diuina sua virtute illud or-
ganizauit, & aptauit, ut expediebat, ita qui huius
sacrificio parat idemque aptat Christi corpus, missa.
Sacerdos, cui Saluator hoc potest dicere: *Corpus
aptasti mihi.* Ille corpus hoc sub panis & vini
disponit speciebus, id faciente, al quò modo lin-
gua sua spiritu, suorumque influxu verborum,
quod Spiritus S. suæ virtutis influxu operatus
est in S. virgine gloriosa. Ita ut, si linguam spe-
ctaueris Sacerdotis Euangelici, viceque vocel-
que obit Spiritus S. in huius corporis formatio-
ne, quod huius paratur sacrificio, cuius & manus
locum obtinent, viscerum Sanctissimæ virginis,
quandoguidè id quod Spiritus S. in illis ex puris-
simo

Ser. in il-
lud: Signu
magnum
apparuit
in cœlo
etc.

X.
Christi
sacrificiu
in vtero
Virginis.

XI.
Sacerdos
vice fun-
tuit Spi-
ritus S. in
sacrificio



fimo operatus est sanguine : qui in illis latebat, certo quodam modo peragit in suis manibus Sacerdos, ex pane & vino, quæ suis continet manibus consecranda.

XII. Sacerdotis Evangelici puritas.

His concessis atque, quanta fulgeat oportet Sacerdos puritate. Est Spiritus S. cæli totius purissimus. Est castissima Virgo totius mundi purissima, qualis igitur esse debet, qui vices locumque obtinet utriusque, qui sanctum præfere Spiritum, qui ut loquitur D. Ambrosius electa munere fungitur virginis, idque non semel tantum, ut illa, sed diebus singulis: *Pura igitur sit mens, pura cogitatio: quia sacrificium purum est.* Si ad consecrandum caprum, arietem, ovem, bonem, multorum dierum exigebatur munditia, & in illis à proprijs ac legitimis vxoribus continentia, quæ tanto sacrificio, quæ tantis contingendis parabitur munditia Sacramentis?

Li. i. c. 17. Roma.

Religiosa fuit illa Sacerdotis (teste D. Hieronymus) Achimelech præcautio. Accedit David suis stipatus militibus, sed fame languens: obsecrat: Nobis portige per animam tuam, panes ad vescendum, fame deficiamus: Laicos inquit Sacerdos, panes nullos habeo, sed tantum propositionis. Erant autem hi maiores ab ipsis cocti sacerdotibus, qui per singulas hebdomadas in altari coram Deo stantebantur, illos iam e duos ad finem hebdomadæ tollent, ponebantque recentiores. Illos igitur nobis elargite, precatur David, at sic eum Sacerdos interrogat: *Si mundi sunt pueri, maxime à mulieribus?*

XIII. David ab vxoribus mundus, ut panibus vescatur propositio.

2. Reg. 21. 4.

Alius textus legit, *Ab vxoribus*; de illis etenim certum est loqui Sacerdotem: qui utique sciebat, quod David in comitatu suo, multo minus in hac occasione mulieres non circumduceret leuiore, vitioque deditas libidinoso. Insuper tibi notandum, quod tanta David necessitate premebatur, ut, sicut Saluator noster aduertit, nulla lege coartaretur, illoque tempore licuisse militibus talem quoque panem arripere, ut illa necessitate liberarent. Mirum, quod ad talis esum panis, quem sanctum habebant, tempore extremæ necessitatis, tanta requireretur mundities, rerum nominatim carnalium, ut illum comedere non permitteretur illi, qui propriam cognouisset vxorem, quid dicendum, de eo qui scortum? Qui adulteram? Quam igitur erit convenientius, ut ad celestis huius panis sumpcionem, omnes mundi sint Christiani, & ad dignam communionem à proprijs abstineant vxoribus? Porro si hoc in illis requiramus qui vno tantum die illo vescuntur, quid de illis sentiendum, qui pauem hunc præparant, pinfunt,

disponunt suisque continuo tractant manibus, nec illo tantum saturantur, insuper & offerunt in sacrificium mundum, ipsoque cælo splendidius: Omnino sint illi purissimi, & à mulieribus alienissimi.

Nolim omittere singularem illam D. Ambrosius annotationem huic propositio congruam: Memento, inquit, illius leprosi, quem diximus à Christo ad montis radicem mundatum, quem cum diuini verbi si à lepra curasset, illi precepit: *Vade, & ostende te Sacerdoti, & offer manus tuam, quod precepit Moyses &c.* Idem contigisse narrat D. Lucas & alij decem, qui pro lepro corpore munditie Christum interpellantes, hoc preceptum accepere mandatum: *Ite, & ostendite vos Sacerdotibus.* Ut quid Domine, iam à te mundatos tota præcipis, ostendant se Sacerdotibus? Nonne excederet, eo tenderent adhuc immundi, & in eorum mundarentur præsentia? Nequaquam (inquit D. Ambrosius) qui namque se filtere debet Sacerdoti, passerem oblaturus, qui pro leprosi offerrebat emundatione ratio suadet, ut ad eum accedens, iam sit emundatus: ut nouent Sacerdos cum ille ipse sit, qui offerre temetur sacrificium, quam se mundum esse cõueniat. Porro si hoc in talibus cum sacrificijs, tum Sacerdotibus requirebatur, quid de nostris iudicandum? Audite D. Ambrosium: *Vide Sacerdos, si mundus eos, qui ante fuerant leprosi, Christus tibi occurrere Sacerdotibus, quanto magis ipsum comenit esse Sacerdotem.*

§. 3. Nostris conuenit sacerdotibus esse continentes, ut signatur in nervo Iacob, qui emarcuit, & vndis Iordanis, quæ cursum suum suspenderunt.

S Vtiliter expendit Abbas Rupertus in historia Iacob illud, quod Angelus neruum in femore Iacob tetigerit, qui confestim emarcuit, quod particulariter refert Spiritus S. Toto noctis silentio cum Angelo Iacob iustabatur, & hoc vnicè præcedebat, suam illi Angelus impertiret benedictionem. Illucescente aurora, ait illi Angelus: *Dimitte me. Absit hoc, respondit Iacob: Non dimittam te, nisi benedixeris mihi.* Pergratum est mihi, quod postulas: Ego tibi benedico, & loquens pariter & faciens, extendit manum: *Tetigitque neruum femoris eius, qui statim emarcuit.* En tibi quod petisti, pro lebitu mea modo potire benedictione. In cuius symbolum tibi hoc dico: A modo nõ vocaberis Iacob.